

SÄÄSTÖPANKKI OPTIA OY

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 11-12 2024

Yritys- ja yhteisötunnus: 3408477-5

Postiosoite: Savonkatu 15, 74100 IISALMI

Käyntiosoite: Savonkatu 15, Iisalmi

Kotipaikka: Iisalmi

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.11. – 31.12.2024

Säästöpankki Optia on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1883. Vuosi 2024 oli pankin 141. toimintavuosi. Säästöpankki Optian yhtiömuoto muutettiin säästöpankista säästöpankkiosakeyhtiöksi 1.11.2024 lukien. Säästöpankki Optian lopputilitys on laadittu ajalta 1.1. – 31.10.2024. Tämä tilinpäätös koskee uuden säästöpankkiosakeyhtiön tilikautta 1.11.-31.12.2024. Tästä syystä tilinpäätöksessä ei ole esitetty 1.1.2023-31.12.2023 tilikauden vertailulukuja.

Pankki toimii lisäalassa, Joensuussa, Jyväskylässä, Kajaanissa, Kiuruvedellä, Kuopiossa, Kuusamossa, Lapinlahdella, Oulussa, Pyhäsalmissa, Rovaniemellä, Torniossa, Mikkeliissä, Lappeenrannassa. Pankin liiketoiminta jakautuu henkilöasiakas-, yritysasiakas- ja varallisuudenhoidon liiketoiminta-alueisiin.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä lähes 73 400. Pankin asiakaskunnasta pääosa on henkilöasiakkaita ja pienyrityksiä.

PANKIN LIIKETOIMINTA

Säästöpankki Optia Oy:n liiketoiminnan kasvu ja tulos saavuttivat pankin liiketoimintasuunnitelmassaan tilikaudelle asettamat tavoitteet.

Säästöpankki Optia Oy harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, varallisuudenhoito- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Sp-Kiinnitysluotto pankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2024 lopussa oli 550,9 miljoonaa euroa. Pankilla on

jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin.

Pankki tarjoaa kattavia ja laadukkaita varallisuudenhoidon palveluita niin henkilö- kuin yritysasiakkaille. Palveluissa käytetään Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia sijoitusrahastoja, Sp-Henkivakuutus Oy:n vakuutussäästämisen tuotteita ja Sp-Keskuspankki Oyj:n tuottamia arvopaperipalveluja. Pankki tarjoaa myös yksityispankkipalveluja varakkaimmille varallisuudenhoidon asiakkailleen. Vuoden lopussa asiakkailla oli rahasto- ja vakuutussäästöjä 586,8 miljoonaa euroa.

Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen Sp-Keskuspankki Oyj:n tuottamia arvopaperipalveluja.

Säästöpankkiryhmällä on yhteistyösopimus Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamiin henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluihin.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Säästöpankkiryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiö on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising -periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

TULOS

Säästöpankki Optia Oy:n liike-tulos oli 3,4 miljoonaa euroa. Liikevoittoprosentiksi taseen

vuosikeskiarvosta muodostui 0,2 prosenttia. Sijoitustoiminnan osuus tuloksesta oli -0,7 miljoonaa euroa. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 56,5 prosenttia. Oman pääoman tuotto (ROE) oli 0,9 prosenttia.

	11-12/2024
Korkokate	8 110
Nettopalkkiotuotot	3 972
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	181
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta rahoitusvarojen nettotuotot	-12
Muut tuotot	-375
Tuotot yhteensä	11 876
Henkilöstökulut	-1 548
Muut hallintokulut	-3 979
Muut kulut	-1 179
Kulut yhteensä	-6 706
Kulu-tuotto -suhde	56,46
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	-917
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	-1 730
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-812
Liikevoitto	3 441
Tilikauden voitto	3 634

KORKOKATE

Pankin korkokatteeksi muodostui 8,1 miljoonaa euroa. Korkokatteeseen vaikuttivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden nettomäärä korkokatteessa oli -0,5 miljoonaa euroa.

Korkotuottojen määrä oli 14,4 miljoonaa euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat luotonannon korkotuotot. Korkokulut olivat 6,3 miljoonaa euroa.

Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista ja keskuspankkiveloista.

NETTOPALKKIOTUOTOT

Nettopalkkiotuotot olivat 4,0 miljoonaa euroa. Tästä palkkiotuottojen osuus oli 4,7 miljoonaa euroa ja palkkiokulujen 0,7 miljoonaa euroa. Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista

saatuja palkkioita yhteensä 1,5 miljoonaa euroa, josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 0,5 miljoonaa euroa ja muista välitetyistä tuotteista 1,0 miljoonaa euroa. Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot luotonannosta 0,6 miljoonaa euroa, palkkiot maksuliikenteestä 2,1 miljoonaa euroa, palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 0,2 miljoonaa euroa ja palkkiot takauksista 0,1 miljoonaa euroa.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä olivat 0,1 miljoonaa euroa, joka muodostui saamistodistusten tuotoista korkokatteessa, osinko- ja rahasto-osuuksien tuotoista, sijoitustoiminnan arvonmuutoksista ja sijoituskiinteistöjen nettotuotoista.

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotoiksi muodostui 0,2 miljoonaa euroa. Erään sisältyi realisoitumattomia arvostusvoittoja ja – tappioita 0,1 miljoonaa euroa. Tuloserään sisältyy suojauslaskennan nettotulos. Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään -0,4 miljoonaa euroa. Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 0,0 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui -0,4 miljoonaa euroa.

KULUT

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 1,5 miljoonaa euroa.

Muut hallintokulut oli 4,0 miljoonaa euroon. Muut kulut, 1,2 miljoonaa euroa, käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 0,2 miljoonaa euroa. Liiketoiminnan muut kulut oli 1,0 miljoonaa euroon.

ARVONALENTUMISTAPPIOT

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 1,0 miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat 0,6 miljoonaa euroa. Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 0,4 miljoonaa euroa ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista 0,0 miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden toteutuneet ja odotetut luottotappiot olivat yhteensä 0,8 miljoonaa euroa.

Taseen tappiota koskeva odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä luotoista ja saamisista oli tilikauden lopussa 17,5 miljoonaa euroa.

TASE

Pankin tase kasvoi vuoden 2024 aikana 7,1 prosenttia ja oli vuoden lopussa 1 984,4 miljoonaa euroa. Taseessa olevien luottojen määrä oli 1 567,1 miljoonaa euroa. Talletusten määrä oli 1 236,0 miljoonaa euroa ja niiden keskikorko 1,3 prosenttia. Säästöpankki Optia Oy:n taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2024
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	1 567 646
Luotot	1 567 051
Muut saamiset	595
Sijoitukset	393 330
Saamiset luottolaitoksilta	172 312
Saamistodistukset	122 109
Osakkeet ja osuudet	86 857
Kiinteistöt	12 052
Johdannaissopimukset	4 139
Johdannaissopimukset vastaavaa	45
Johdannaissopimukset vastattavaa	4 094
Yleisön talletukset *)	1 235 981
Velat luottolaitoksille	395 540
Oma pääoma	272 558
Tilinpäätössiirtojen kertymä	58 146
ROA %	0,1
ROE %	0,9
Omavaraisuusaste	16,1
Vakavaraisuussuhde	28,76 %

LUOTONANTO

Säästöpankki Optia Oy:n luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 2 135,3 miljoonaa euroa. Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 1 567,1 miljoonaa euroa sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä kauden lopussa oli 550,9 miljoonaa euroa.

Välitetyt kiinnitysluotot mukaan luettuna luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 490,1 miljoonaa euroa.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen maltillisella tasolla. Järjestämättömät saamiset olivat 77,6 miljoonaa.

Lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 45,0 miljoonaa euroa. Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehtoja on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 15,2 miljoonaa euroa muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 83,9 miljoonaa euroa koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

SIJOITUKSET

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöomaisuuteen, jotka sisältävät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.07.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 172,3 miljoonaa euroa. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 122,1 miljoonaa euroa. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 86,9 miljoonaa euroa. Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 70,5 miljoonaa euroa ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 16,4 miljoonaa euroa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 12,1 miljoonaa euroa (13,3). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 7,3 miljoonaa euroa (8,0) ja sijoituskiinteistöjen arvo 4,7 miljoonaa euroa (5,3). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.07.

Pankki kirjasi arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä -0,2 miljoonaa euroa.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen.

Johdannaisten negatiivinen käypä arvo taseen vastattavaa puolella oli yhteensä 4,1 miljoonaa euroa. Tästä käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 4,1 miljoonaa euroa ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten 0,0 miljoonaa euroa. Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehdoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihotosopimukset.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.05 ja 2.04. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

VIERAS PÄÄOMA

Pankin vieras pääoma muodostuu pääasiassa yleisön talletuksista, veloista luottolaitoksille, maksujenvälitysveloista.

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 1 236,0 miljoonaa euroa.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä niiden määrä vuoden vaihteessa oli 962,7 miljoonaa euroa. Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkioitilien oli vuoden vaihteessa 273,3 miljoonaa euroa.

Velat luottolaitoksille olivat 395,5 miljoonaa euroa. Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset muille luottolaitoksille.

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

OMA PÄÄOMA JA TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 272,6 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisella verovelalla oikaistuna oli -2,9

miljoonaa euroa. Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta -2,9 miljoonaa euroa.

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 58,1 miljoonaa euroa, josta luottotappiovaraus oli 58,1 miljoonaa euroa. Luottotappiovarauksen määrä tilinpäätöksessä oli 3,6 prosenttia saamisista.

VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn pilari 1:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen

toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

STRESSITESTIT

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

PÄÄOMAN JATKUVUUSSUUNNITELMA

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

PILARI 1 PÄÄOMAVAATEET

Pankin luotto- ja vastapuoliriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä, vastuun arvonokaisuriskin pääomavaade standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttaposition, mikäli kokonaisnettovaluuttaposition on yli 2 prosenttia omien varojen yhteismäärästä. Valtaosa pankin pääomavaateesta muodostuu luottoriskin pääomavaateesta, jossa merkittävimmät vastuuryhmät ovat kiinteistövakuudelliset saamiset, yrityssaamiset ja vähittäissaamiset.

OMAT VARAT JA VAKAVARAISUUSTUNNUSLUVUT

Tilikauden lopussa Säästöpankki Optia Oy:n pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 307 miljoonaa euroa, josta ydinpääoman osuus oli 307 miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui pääosin tilikauden voitosta. Säästöpankki Optia Oy:llä ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Riskipainotetut erät olivat 1 068 miljoonaa euroa. Säästöpankki Optia Oy:n vakavaraisuussuhde oli 28,76 prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde 28,76 prosenttia. Säästöpankki Optia Oy:n pääomavaade oli 113 miljoonaa euroa.

Säästöpankki Optia Oy:n Pankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- 8,0 prosenttia Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle
- 2,5 prosenttia luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Finanssivalvonnan Säästöpankkien yhteenliittymälle asettama harkinnanvarainen pilari 2 pääomavaatimus on 1,5 prosenttia (1,5 %). Pilari II pääomavaatimuksesta

vähintään kolme neljäsosaa on oltava ensisijaista pääomaa, josta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ydinpääomaa.

Finanssivalvonta päätti maaliskuussa 2023 asettaa 1,0 prosentin suuruisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen Säästöpankkien yhteenliittymälle. Päätös tuli voimaan 1.4.2024.

Finanssivalvonta ei ole asettanut vuonna 2024 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0,0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistussuosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuuihin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Keskusyhteisölle myönnetty lupa kattaa myös 28.6.2021 voimaan tulleen NSFR-vaateen.

Säästöpankki Optia Oy julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän

konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkien yhteenliittymän Pilari III raportti ja Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkien yhteenliittymän pilari III raporttiin.

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2024
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	318 075
Vähennykset ydinpääomasta	-10 872
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	307 203
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	307 203
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	307 203
Riskipainotetut erät yhteensä	
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	935 831
josta vastuun arvonolokaisuriski (CVA)	694
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	
josta operatiivisen riskin osuus	131 546
Vakavaraisuustunnusluvut	
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	28,76 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	28,76 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	28,76 %

Pääomavaatimus (1000 euroa)**31.12.2024**

Omat varat	307 203
Pääomavaatimus yhteensä*	113 001
Pääomapuskuri	194 202

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8,0 prosenttia, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisöpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisöpääomavaatimuksista.

VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Säästöpankki Optia Oy:n vähimmäisomavaraisuusaste oli 16,51 prosenttia ylittäen selvästi sitovan 3,0 prosentin vähimmäisvaateen. Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa luottolaitoksen velkaantumistasetta ja se lasketaan jakamalla ensisijainen pääoma vastuiden kokonaismäärällä. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2024
Ensisijainen pääoma	307 203
Vastuiden kokonaismäärä	1 860 911
Vähimmäisomavaraisuusaste	16,51 %

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/ EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausturvasto (Laki rahoitusvakausturvastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausturvasto päätti asettaa toukokuussa 2023 Säästöpankkien yhteenliittymälle sekä Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:lle omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen (MREL-vaade). Aiemman päätöksen mukainen vaade on voimassa 31.12.2023 saakka. Vaadetta ei kohdisteta

jäsensäästöpankkeihin tai Säästöpankkien Keskuspankkiin.

MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 – tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausturvaston päätöksen mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään sovellettava MREL-vaade on 19,49 % kokonaisriskin määrästä tai 5,91 % vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi, 31.12.2023 saakka ja 1.1.2024 alkaen MREL-vaade on 20,53 % kokonaisriskin määrästä tai 7,74 % vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi.

Kokonaisriskin perusteella lasketun vaatimuksen lisäksi on jatkuvasti täytettävä laitoskohtainen kokonaislisöpääomavaatimus.

RISKIENHALLINTA

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seurantaa. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoimintaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiuhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimitit ja seurantaratat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantaratatjen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskialueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitetut järjestelmät sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance –

toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyys arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

LUOTTORISKI- JA VASTAPUOLIRISKIT

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaissovimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maaseutuyrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta kuin myös pankin oma riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 62,6. Yritysasiakkaiden

osuus pankin kokonaisluotonannosta on noin 33 % sisältäen myös luototuksen asunto-osakeyhtiöille. Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 4,3 %. Valtaosa, 60,0 %, pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yritysassiakkaiden ja maaseutuyrittäjien luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yritysassiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti henkilöasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yritysassiakkaina hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottoryhmälle. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään

arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määriteltäviä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan ja mitataan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä, odotettavissa olevia luottotappioita, lyhennysvapaita, lainanhoitojoustoja, ongelmasaamisia ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista, maksuviiveistä, odotettavissa olevista luottotappiosta, lyhennysvapaista, lainanhoitojoustoista, ongelmasaamisista ja järjestämättömistä luotoista. Luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain ja toimialoittain ja raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen näiden lisäksi myös luottoluokittain.

ONGELMASAAMISET

Ongelmasaamisia, viivästyneiden maksujen, lainahoitojoustoja ja järjestämättömiä saamisia seurataan säännöllisesti. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan vastuita, joissa asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi joko yli 90 päivää erääntyneiden merkittävien saamisten vuoksi tai muista syistä pidetään epätodennäköisenä, että asiakas selviäisi velvoitteistaan.

Viivästyneillä maksuilla tarkoitetaan sitä, että asiakkaan saatavat ovat rästissä 30-89 päivää, samalla asiakas on jo ns. potentiaalinen ongelma-asiakas. Pankin viivästyneet saamiset pienenevät edellistä vuodesta ja olivat noin 0,92 prosenttia luottokannasta.

Järjestämättömäksi saamiseksi luokitellaan luotot, joilla vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy: luotto on luokiteltu maksukyvyttömäksi, luotto on ECL vaiheessa 3 tai luotolla on järjestämätön lainanhoitajasto. Pankin järjestämättömät saamiset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna hieman ja olivat vuoden lopussa 3,92 % luottokannasta.

Lainanhoitajastoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneen maksukyvyn takia. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitajastojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Pankin lainanhoitajastollisia saamia oli yhteensä 44,9 miljoonaa euroa.

Arvon alentuminen ja odotettavissa olevat luottotappiot on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

LUOTONANNON KESKITTYMÄRISKIT

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa

ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

LIKVIDITEETIRISKI

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassavirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinotto- ja linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Säästöpankki Optia Oy hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 64 700

tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleenrahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestävänsä vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle ja pysyväle varainhankinnalle (LCR ja NSFR) asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 24 % luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Tilikauden aikana pankin rahoitusasema pysyi ennallaan.

MARKKINARISKI

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulosriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla ei ole pientä kaupankäyntivarastoa.

SIJOITUS- JA LIKVIDITEETTISALKKU

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposition on yli 2 prosenttiyksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

MARKKINARISKIEN HALLINTA

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantaratat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

RAHOITUSTASEEN KORKORISKI

Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski, jolla tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tuloriski). Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja otolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaassakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa koronvaihtosopimuksia.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä taseen nykyarvon että korkokatteen muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli

31.12.2024 +0,86 / -0,87 prosenttia omista varoista, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +2,02 / -1,81 prosenttia omista varoista. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki suojaa korollisia velkojaan (jos pankilla on käyvän arvon suojausta ja/tai rahavirran suojausta) korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa xx. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

KIINTEISTÖRISKI

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Liiketoimintastrategiansa mukaisesti pankki on pienentänyt kiinteistösijoituksiin sitoutuneita pääomia. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu tuottoarvomenetelmällä ja kauppahintamenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitukset ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet

pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuottoprosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvon alentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.07 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 6,7 miljoonaa euroa. Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 4,7 miljoonaa euroa.

OPERATIIVINEN RISKI

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinotto- ja linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

OIKEUDELLISET RISKIT

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa Compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

LIIKETOIMINTARISKI

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista.

Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄ

Säästöpankki Optia Oy kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdistettyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytä- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 14 Säästöpankkiä, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

KESKINÄINEN VASTUU

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

TALLETUSSUOJA

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään

ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä. Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 0,0 tuhatta euroa.

SIJOITTAJIEN TURVA

Säästöpankki Optia Oy kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Isäntien loppukokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2024 lopputilityksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin lopputilityksen

voitosta 19 831 447,94 euroa päätettiin siirtää edellisten tilikausien voittovaroihin.

Säästöpankki Optia Oy:n hallitukseen kuuluu 6 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Ilpo Lukkarinen ja varapuheenjohtajana Kirsi Hedman sekä toimitusjohtajana Heikki Paasonen. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Petri Korolainen. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 5 kertaa.

Hallituksen jäsenet:

Hedman Kirsi, toimitusjohtaja 1.7.2019-
Korkiakoski Juha, rehtori, 2013-
Liukkonen Tiina-Liisa, talousjohtaja 2019-
Lukkarinen Ilpo, toimitusjohtaja, 2012-
Määttälä Katja, toimitusjohtaja, 2013
Toivanen Heikki, toimitusjohtaja, 2009-

Pankin tilintarkastajina ovat toimineet tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, vastuunalaisena tarkastaja KHT Antti Kääriäinen ja varatilintarkastajana KHT Katri Hokkanen. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Säästöpankkien yhteenliittymän sisäiselle tarkastukselle.

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 136 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 130 ja osa-aikaisia 6 henkilöä.

PANKIN HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Uudessa yhtiömuodossa Säästöpankki Optian säätiö omistaa 100 % Säästöpankki Optia Oy:n osakekannan. Säätioällä on valtuuskunta, joka nimittää ja erottaa säätion hallituksen jäsenet. Valtuuskuntaan on valittu 47 jäsentä. Säästöpankki Optian säätion hallitukseen on valittu 6 jäsentä. Yhtiömuodon muutoksen myötä Pankin lopputilitys ja vastuuvapauden myöntäminen käsitellään yhtiökokouksessa.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa

hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys tehtävää vastaanottaessaan.

PALKITSEMINEN

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitseminen perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa noudatetaan luottolaitostoinnasta annetun lain (610/2014) 8 luvun säännöksiä ja säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteita. Lisäksi palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Säästöpankki Optia Oy:ssä ei kuitenkaan sovelleta luottolaitostointia koskevan lain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisella tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitseminen sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien

pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitseminen nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitseminen sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitseminen on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa hallituksen vuosittain vahvistama tulospalkkio asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

KESKEISIMMÄT ULKOISTETUT TOIMINNOT

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin taloushallinto hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oy:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki on ulkoistanut muun muassa henkilö- ja yritysasiakkaiden puhelin- ja chat-palvelut Säästöpankkipalveluihin, joka on Säästöpankkiliitto osk:n tytäryhtiö.

YHTEISKUNTAVASTUU

Säästöpankki Optia Oy:n tiedot yhteiskuntavastuusta sisältävät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistavaan vastuullisuusraporttiin. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritelty Säästöpankkiryhmän hallinnointiperiaatteissa. Säästöpankkiryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevien lakien säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä ja kaupankäyntiohjetta sekä Säästöpankkien yhteenliittymän hallinnointiperiaatteita samoin kuin muita yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Hallinnointiperiaatteissa määritellään myös Säästöpankkiryhmän yhteiskuntavastuu. Hallinnointiperiaatteissa määritelty yhteiskuntavastuu pitää sisällään taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun, yhteisön hyvinvoinnin edistämisen sekä

ympäristövastuun. Lisätietoja Säästöpankkiryhmän vastuullisuudesta sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistava vastuullisuusraportti löytyy sivuilta www.saastopankki.fi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

GLOBAALI TALOUSTILANNE

Maailmantalouden kehitys oli varsin vakaata vuonna 2024 ja globaali talouskasvu asettunee noin kolmen prosentin tasolle, vaikka virallisia BKT-lukuja saadaankin vielä tovi odottaa. Tämä tarkoittaa hieman pitkän ajan keskiarvoa maltillisempaa kasvua ja suurin piirtein samantasoista kasvua kuin edellisvuonna.

Maailmantalouden kehitystä voidaan pitää yllättävänkin vakaana, huomioiden ympäröivän maailman myllerrykset. Sota Ukrainassa jatkuu, Lähi-idän tilanne on räjähdysherkkä, USA:ssa valittiin uusi presidentti, kauppasodan uhka väijyy ja Euroopassa isojen maiden hallituksia kaatui.

Globaalisti inflaatio jatkoi rauhoittumistaan ja monissa maissa ollaan jo lähellä keskuspankin tavoitetasoa. Tämä mahdollisti keskuspankkien koronlaskut, mitä nähtiinkin useampia niin Euroopassa, USA:ssa kuin Kiinassakin.

Toki talouden ison pinnan alla kupli ja eri alueilla kehitys oli varsin erilaista. USA:n talous yllätti jälleen kerran positiivisesti ja kasvu siellä jatkui vahvana. Vuosikasvun odotetaan asettuvan vajaaseen kolmeen prosenttiin. Euroopan talouskehitys sen sijaan oli erittäin vaisua ja talouskasvu jäänee alle prosenttiin. Etenkin Saksan taloudella ja teollisuussektorilla laajemminkin kehitys oli heikkoa. Totutusta poiketen euroalueen talouden vahvimmat veturit löytyivät palveluvetoisesta Etelä-Euroopasta.

Kiinan talouskehitys oli myös tavoitetasoa vaisumpaa ja syksyllä 2024 maassa lanseerattiinkin erilaisia elvytystoimia, jotka hieman piristivät kasvunäkymiä loppuvuotta kohden. Kokonaisuutena kasvun odotetaan

asettuvan vajaaseen 5 %:iin, mikä on toki länsimaisin silmin varsin kadehdittava luku.

KORKOYMPÄRISTÖ

Vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla euroalueen lyhyet korot liikkuvat suhteellisen kapeassa haarukassa verrattuna edellisvuoteen. Esimerkiksi asuntolainojen yleisenä viitekorkona toimivan 12 kk Euriborin liikehaarukka oli noin prosenttiyksikön neljännes. Pitkien korkojen osalta nähtiin lievä trendinomainen nousu vuodenvaihteesta mikä johtui nopeiden koronleikkausodotusten katoamisesta.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla tilanne muuttui olennaisesti EKP:n koronlaskujen erityisesti markkinoiden vahvojen koronlaskuodotusten myötä. 12kk Euribor laski vuoden jälkipuoliskolla yli prosenttiyksikön ja 5 vuoden swap – korko lähes prosenttiyksikön.

Pankkitoiminnalle korkoympäristö on vuoden 2024 aikana ollut kokonaisuutena suhteellisen suotuista vaikkakin vuoden jälkipuoliskon viitekorkojen lasku tulee vaikuttamaan korkokatteeseen jatkossa heikentävästi.

Jatkokehitys ei ole korkojen osalta suoraviivaisen selkeää. Lähtökohtaisesti heikkenevä talouskehitys ja se, että EKP saavuttanee kahden prosentin inflaatiotavoitteen oletettua aiemmin antaa tilaa korkojen lisäleikkauksille mutta samanaikaisesti geopolittiset jännitteet, kauppapolittiset tekijät ja palvelusektorin inflaatiokehitys saattavat muuttaa tilannetta.

SIJOTUSMARKKINAT

Sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta vuosi 2024 oli kokonaisuutena positiivinen. Yritysten tulokasvu kehitys oli hyvä erityisesti Yhdysvalloissa. Teknologiasektorin osakkeiden kurssit nousivat voimakkaasti vuoden aikana ja koko osakemarkkina tuotti muita päämarkkinoita paremmin. Eurooppalaisten osakkeiden tuotot olivat myös yli pitkän aikavälin keskimääräisten tuottojen. Suomalaisten osakkeiden tuotot jäivät matalalle tasolle ja selvästi muita markkinoita

alhaisemmaksi. Korkojen lasku tuki korkosijoitusten tuottoja ja yrityslainamarkkinoilla luottoriskimarginaalit pysyivät matalalla tasolla nousseista maksuhäiriöistä huolimatta. Geopoliittiset jännitteet ja huoli maailmankaupan hidastumisesta nousevien tullitariffien myötä nousivat otsikoihin erityisesti viimeisellä vuosineljänneksellä Yhdysvaltojen presidentinvaalien jälkeen. Tällä oli vaikutus kehittyvien markkinoiden sijoituksiin, joiden tuotot laskivat viimeisellä vuosineljänneksellä. Kokonaisuutena sijoittajien luottamus säilyi vahvana koko vuoden, ja sijoitustuotot olivat hyvällä tasolla sekä korko- että osakemarkkinoilla.

SUOMEN TALOUSTILANNE

Suomen talous ajautui taantumaan vuoden 2023 loppupuolella. Vuonna 2024 talous kuitenkin elpyi ja ainakin vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä talous kasvoi edellisneljännekseen verrattuna. Vuotta 2024 voidaan kutsua orastavan elpymisen vuodeksi. Kasvu oli toki vielä varsin vaisua.

Haastavien vuosien jälkeen suomalaisten kuluttajien taloustilanne on alkanut kohentua: ostovoima on kääntynyt kasvuun, hintojen nousu on rauhoittunut ja korkojen lasku hyödyttää velallisia kotitalouksia. Tämä näkyi myös Säästöpankin Säästämisbarometrissa, jonka mukaan kotitalouksien kokema taloudellinen ahdinko väheni vuodentakaisesta. Pettymyksen aihe puolestaan oli tilanne työmarkkinoilla, jossa kehitys etenkin loppuvuonna oli odotuksia heikompaa. Tämä piti osaltaan kuluttajien luottamuksen keskimääräistä matalammalla tasolla.

Suomalaisten yritysten luottamus alkoi myös kohentua vuonna 2024, joskin varsin varovaisin askelin. Toimialoitteiset erot ovat merkittäviä. Rakennusteollisuudelle vuosi oli yhä vaikea, vaikka orastavaa elpymistä nähtiin myös rakennusalan yritysten luottamuksessa. Palvelusektori pärjäsikin paremmin. Teollisuus kärsi

yleisen globaalin teollisen suhdanteen heikkoudesta.

Konkurssien määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2024. Eniten konkurssseja nähtiin rakentamisessa ja kaupan alalla.

ASUNTOMARKKINAT SUOMESSA

Asuntokaupan taantuma on jatkunut jo lokakuusta 2022 alkaen. Kaupankäynti on kuitenkin ollut tänä vuonna vireämpää kuin viime vuonna. Nousua kauppamääriin on tullut noin 4 %. Tähän on ollut etenkin vaikuttamassa kuluttajien patoutunut ostotarve ja laskeneet korot. Kysyntä on kohdistunut etenkin omakotitaloihin ja perhekokoluokan asuntoihin. Pienten asuntojen kysyntä on pysynyt edelleen alhaisella tasolla, johtuen etenkin sijoitusasuntokysynnän vähäisyydestä.

Kokonaiskauppamäärän noustua noin 4 % kauppamäärien kehitys on ollut erilainen vanhojen ja uusien asuntojen välillä. Vanhojen asuntojen kauppamäärät nousivat noin 5 %, kun taas uusien asuntojen kauppamäärät laskivat noin 14 %. Tämä on johtunut useastakin syystä. Uusien ja vanhojen asuntojen hintojen ero on kasvanut vanhojen asuntojen hintojen laskiessa. Lisäksi korkojen noustua nollakorkotasosta on taloyhtiön lainojen rahoitusvastike noussut merkittävästi. Uusissa asunnoissa asumiskulut ovat usein merkittävästi korkeammat kuin vanhoissa asunnoissa.

Kauppamäärien kehityksessä on myös tapahtunut alueellista eriytymistä. Niissä kasvukeskuksissa, missä kauppamäärät laskivat eniten vuosina 2022 ja 2023, on myös asuntokauppa alkanut elpyä ensimmäisenä. Esimerkiksi Espoossa kauppamäärät ovat kasvaneet jo 9,7 % ja Jyväskylässä 7 %.

Ennustamme asuntokaupan elpyvän ensi vuoden aikana vanhoissa osakehuoneistoissa 8-10 % ja hintojen nousevan näissä asunnoissa keskimäärin 3,5 %. Tähän vaikuttaa etenkin kuluttajien ostovoiman lisääntymien, korkotason lasku, kysynnän patoutuminen ja kuluttajien luottamuksen vahvistuminen.

Riskinä asuntomarkkinoiden elpymiselle on kohta anto-ongelma kysynnän ja tarjonnan välillä, johtuen osittain uudisasuntotuotannon vähäisyydestä.

RISKILUOKITUS

Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt hyvällä tasolla. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuus on vahva, luottosalkun laatu on pysynyt hyvällä tasolla ja suurin osa luotoista on vakuudellisia. Ukrainan sota vaikuttaa ryhmän tuottoihin ja riskeihin välillisesti pääosin asiakkaiden muuttuneen tilanteen ja yleisen markkinatilanteen myötä.

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa sekä keskeinen osa ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa. Se antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnasta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä.

Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa.

Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Säästöpankkien yhteenliittymässä on laadittu riskialueittaiset riskistrategiat ja -limiitit. Riskialueittaisia strategioita täydentävät Keskusyhteisön hallituksen antamat operatiivisen tason ohjeet. Riskialueittaiset strategiat kattavat riskien tunnistamisen, mittaamisen ja arvioinnin sekä niiden rajoittamisen, valvonnan ja raportoinnin.

Keskusyhteisön hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa eri riskeistä ja niiden tasoista. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet halutulle riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat yhteenliittymätasolla eri riskialueille.

Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski ja erilaiset liiketoimintariskit.

Ryhmän riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa liitteessä 5.

LUOTTOLUOKITUKSET

S&P Global Ratings (S&P) vahvisti 6.12.2024 Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena toimivan Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasoksi A- ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasoksi A-2. Näkymät ovat vakaat.

Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj on osa Säästöpankkien yhteenliittymää. Säästöpankkien Keskuspankin rooli on varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja varainhankinta. Keskuspankki hankkii varoja ja operoi ryhmän puolesta raha- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa

maksujenvälityksen. Keskuspankki huolehtii myös ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

VUODEN 2025 TOIMINTAYMPÄRISTÖN NÄKYMÄT

Vuoden 2025 kasvunäkymät ovat vakaat, mutta yhä varsin verkkaiset. Esimerkiksi OECD odottaa maailmantalouden kasvavan viime vuoden tahtia eli noin 3 %. USA:ssa kasvun odotetaan hidastuvan, mutta pysyvän yhä hyvällä tasolla. Euroopassa kasvunäkymät ovat hieman parantumassa korkojen laskun myötä, mutta taso on yhä varsin vaisu. Kiinassa kasvu on hidastumassa rakenteellisesti. Kauppasodan uhka on lisääntynyt Trumpin valinnan myötä. Trumpin toimista ei ole vielä varmuutta, mutta pitkässä juoksussa erilaiset globaalin kaupan esteet heikentävät kasvumahdollisuuksia ja lisäävät epävarmuutta.

Suomessa talouskasvun odotetaan piristyvän vuonna 2025. Korkojen lasku hyödyttää Suomen korkoherkkää taloutta. Yksityisen kulutuksen odotetaan piristyvän ostovoiman kasvaessa. Työmarkkinoiden vaisu tilanne pitää kuitenkin kuluttajat varovaisina vielä alkuvuonna, joten yksityisen kulutuksen kasvu pysyy maltillisena. Talouden piristyessä myös työmarkkinoiden tilanne hiljalleen paranee vuoden edetessä.

Myös yritysten investointien odotetaan asteittain piristyvän. Monet epävarmuustekijät pitävät tosin yritykset edelleen varovaisina, mutta toisaalta laskun odotetaan piristävän investointikysyntää. Rakennussektorikin ahdinko alkanee pikkuhiljaa helpottamaan.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin

taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2025

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän tasaisesti vuoden 2025 aikana. Mikäli korkotaso laskee ennakoitua enemmän, on tällä negatiivinen vaikutus pankin tulokseen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

HALLITUKSEN ESITYS VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN KÄYTÖSTÄ

Säästöpankki Optia Oy:n voitonjakokelpoiset varat ovat 270 492 364,90 euroa, josta tilikauden voitto on 3 633 640,08 euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan osinkona	1 000 000 euroa
- siirretään omaan pääomaan	2 633 640,08 euroa
Yhteensä	<u>3 633 640,08 euroa</u>

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista

hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut * 100

Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot

+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien

rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen

nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-

siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla

vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössiirtojen kertymä

laskennallisella verovelalla vähennettynä

* 100

Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) _____ * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä _____ * 100

Vastuut yhteensä

TILINPÄÄTÖS

XX TULOSLASKELMA

Tähän lisätään pankin tuloslaskelma

XX TASE

Tähän lisätään pankin tase

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma

1.11.-31.12.2024

eur

Liiketoiminnan rahavirta

Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	3 633 640,08
Tilikauden oikaisut	1 856 642,90

Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)

-13 316 730,83

Saamistodistukset	-3 366 717,09
Saamiset luottolaitoksilta	222 422,23
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-14 775 950,98
Osakkeet ja osuudet	-89 936,47
Muut varat	4 693 451,48

Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)

47 657 867,58

Velat luottolaitoksille	18 792 340,39
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	34 964 440,93
Muut velat	-6 098 913,74

Maksetut tuloverot	-41 507,81
--------------------	------------

Liiketoiminnan rahavirta yhteensä

39 789 911,92

Investointien rahavirta

Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-2 328 000,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 032 218,42

Investointien rahavirta yhteensä **-3 360 218,42**

Rahavarojen nettomuutos **36 429 693,50**

Rahavarat tilikauden alussa	97 219 142,50
Rahavarat tilikauden lopussa	133 648 836,00

Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:

Käteiset varat	212 447,50
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	133 436 388,50
Yhteensä	133 648 836,00

Lisätiedot rahoituslaskelmaan:

Saadut korot	16 326 560,16
Maksetut korot	12 471 262,20
Saadut osingot	24 863,46

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirot	-885 342,18
Tuloslaskelman verot	692 753,35
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	1 729 772,58
Käyvän arvon muutokset	-89 136,83
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	408 595,98
Yhteensä	1 856 642,90

LIITETIEDOT

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN

LAATIMISPERIAATTEET

Säästöpankki Optia Oy kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-

Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 14 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen

jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on

kirjanpitoa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

RAHOITUSVARAT JA -VELAT

Säästöpankki Optia oysoveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaus"), Säästöpankki Optia Oy jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

ALKUPERÄINEN KIRJAAMINEN

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä

käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai –kuluksi osana rahoitusvaran tai –velan efektiivistä korkoa.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELU JA LUOKITTELUN MÄÄRITTELY

Säästöpankki Optia Oy luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksetettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

LIKETOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista,

tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

RAHAVIRTAOMINAISUUKSIEN ARVIOINTI

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

JAKSOTETTU HANKINTAMENO

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN KAUTTA ARVOSTETTAVAT

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomaerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myydessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän

arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoista sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epä johdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epä johdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän

sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELUN MUUTOKSET

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Säästöpankin Optia Oy rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Säästöpankki Optia Oy ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

SOPIMUKSEEN PERUSTUVIEN RAHAVIRTOJEN MUUTTUMINEN

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJAAMINEN POIS TASEESTA

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle "läpikulku"-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää "läpikulku"-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään,

mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän mynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia.

Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen

käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

ARVONALENTUMINEN

Odottavissa olevat luottotappiot

Säästöpankki Optia Oy määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odottavissa oleviin luottotappioihin. Odottavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroilta, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenoon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odottavissa olevan luottotappion määrittämisessä sovelletaan kolmivaiheista mallia, jossa laskentaan vaikuttava vaihe määräytyy rahoitusvaran taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän välillä tapahtuneen luottoriskin muutoksen perusteella seuraavasti:

- Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheessa 1 olevien rahoitusvarojen odottavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu raportointipäivästä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.
- Vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamishetken jälkeen. Vaiheessa 2 olevien rahoitusvarojen odottavissa olevan luottotappion laskenta perustuu

todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.

- Vaiheeseen 3 kuuluvat rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita. Vaiheessa 3 olevien rahoitusvarojen odottavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.

Säästöpankki Optia Oy käyttää luottoriskin muutoksen merkityksellisyyden arvioimiseen muun muassa seuraavia laadullisia ja määrällisiä tietoja.

- Maksuviive: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan olevan kasvanut merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, kun maksuviive ylittää 30 päivää. Kun maksuviive ylittää 90 päivää, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheeseen 3.
- PD%:n kasvu: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi ja se siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, jos PD%:n kasvulle määritetyt suhteelliset tai absoluuttiset kynnyksarvot ylittyvät.
- Lainanhoitojousto: jos saatava ei ole järjestämätön, lainanhoitojoustomerkintä tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi ja saatava siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Jos lainanhoitojousto tehdään sopimukseen, joka on järjestämätön tai jos sopimuksella on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitojousto, sopimuksen katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja se siirtyy vaiheeseen 3.

- Maksukyvyttömyysmerkintä: Jos asiakas on todettu maksukyvyttömäksi, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyä vaiheeseen 3

Rahoitusvara voi palautua vaiheesta 2 tai 3, kun sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se on täyttänyt edellisen vaiheen kriteerit yhtäjaksoisesti siirtymälle määritetyn tarkkailujakson ajan 3 kuukautta.

ECL-LASKENNASSA KÄYTETTÄVÄT MENETELMÄT JA PARAMETRIT

Säästöpankki Optia Oy käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan pääsääntöisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus ($PD \cdot LGD \cdot EAD$) mallia. Vähäriskisille luotoille, joita ovat luotot julkiselle sektorille tai rahoituslaitokselle ja valtion takaamat opintolainat, laskenta tehdään Loss Rate mallilla ($Loss Rate \cdot LGD \cdot EAD$). Laskenta tehdään sopimuskohtaisesti ja se perustuu seuraaviin parametreihin:

- PD% (vain PD/LGD malli): maksukyvyttömyyden todennäköisyys, joka perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- Loss Rate% (vain Loss Rate malli): vastapuolelle vakioitu prosentti, joka määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- LGD %: arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä, huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.
- EAD: vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä on vuositasen keskiarvo, jossa huomioidaan sopimus- ja

vuositasolle lasketut pääoman lyhennykset ja ennaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille se on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona käytetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Luottokannan (lainat ja saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät) odotettavissa olevan luottotappion laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä laskennassa kolmea eri talouden skenaariota, jotka perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatiin makrotalouden ennusteisiin. Makrotalouden ennusteiden muutosvaikutukset on mallinnettu ECL laskennassa käytettävään PD parametriin. Laskennassa käytettävät skenaariot ja niille asetetut painot ovat: optimistinen 20%, perus 60% ja pessimistinen 20%. ECL laskennassa käytettävien talouden skenaarioiden ennustehorisontti on kolme vuotta, jonka jälkeisinä vuosina makrotalouden tekijöiden arvojen oletetaan pysyvän vakaina ja vastaavan ennustejakson kolmannen vuoden arvoja. Skenaariot on päivitetty lokakuussa 2024. Alla on esitetty keskeiset makrotalouden tekijät ja niiden ennustetut arvot seuraavalle kolmelle vuodelle (arvojen vaihteluväli eri skenaarioiden välillä).

	2024	2025	2026
EuropeStoxx muutos	2,0% / 8,0%	-10,0% / 12,0%	-3,0% / 8,0%
BKT muutos	-1,8% / 1,5%	0,5% / 2,5%	1,2% / 1,5%
Investoinnit	-6,0% / 0,0%	1,0% / 6,0%	2,0% / 3,0%

Säästöpankki Optia Oy käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen malliperusteista laskentaa, mutta tarvittaessa mallien tuottamaa määrää muutetaan johdon arvioon perustuvalla oikaisulla. Oikaisun kirjaamisen perusteena on esimerkiksi sellainen saatavilla oleva uusi tieto tai tekijä, jota laskentamallissa käytettävät parametrit tai tiedot eivät sisällä.

Tilinpäätöshetkellä johdon harkintaan perustuvat oikaisut ovat kohdentuneet erityisesti vaiheessa 3 oleviin saataviin ja oikaisujen tarpeen ja määrän arvioimisessa on kiinnitetty huomiota erityisesti seuraaviin odotettavissa olevan luottotappion määrään vaikuttaviin tekijöihin.

- Saatavaan kohdistettujen vakuuksien luonne ja arvo huomioiden alueellisen taloudellisen tilanteen vaikutus esimerkiksi asuinkiinteistöjen hintatasoon ja realisoitavuuteen.
- Saatavien sopimuksenmukaisten rahavirtojen määrä ja ajoittuminen huomioiden saatavilla olevat vastapuolta koskevat tiedot, jotka eivät sisälly laskentamallin parametreihin. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi työllistymistä koskevat muutokset, haettujen lyhennysvapaiden määrä ja kesto sekä liiketoiminnan laajuudessa tai

kannattavuudessa tapahtuneet muutokset

- Saatavan vastapuolen luottoriskin muutos, joka johtuu tekijöistä, kuten esimerkiksi liiketoimintaan tai työllisyyteen vaikuttavat rajoitukset, jotka eivät sisälly laskentamalliin.

Luottokannan analyysin perusteella Säästöpankki Optialla Oy ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä, joiden osalta mallien tuottamaa odotettavissa olevaa luottotappiota olisi tarpeen kasvattaa johdon harkintaan perustuvalla oikaisulla.

ODOTETTAVISSA OLEVIEN LUOTTOTAPPIOIDEN KIRJAAMINEN

Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen varaukseksi. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan oikaisemaan käyvän arvon rahastoa. Taseeseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset esitetään tuloslaskelman erässä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

Saamistodistusten arvonalentuminen

Säästöpankkiryhmä laskee saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot ostoeräkohtaisesti käyttämällä maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGD*EAD) mallia.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) perusteena käytetään Bloombergin tuottamia luottoluokituksia ja jos sitä ei ole saatavissa, ulkoisia luottoluokitustietoja, jotka konvertoidaan PD arvoiksi.

Laskennassa käytetyt LGD arvot vastaavat tutkittuja historiallisia toteumia sijoituslajeittain, eikä niitä arvioida erikseen liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti.

Toteutuneet luottotappiot

Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan. Lopulliseksi todetut luottotappiot kirjataan pois taseesta vastaeränä tuloslaskelman erä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista. Mahdolliset taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan oikaisuksi tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

SUOJAUSLASKENTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Säästöpankki Optia Oyi suojaa johdannaissopimuksilla korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Suojauksen tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Säästöpankki Optia Oy soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä

kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käypä arvo kirjataan taseeseen johdannaissaamiseksi tai -velaksi ja käyvän arvon muutos tuloslaskelman erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksoitettuun hankintamenuun. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelman erään "Suojauslaskennan nettotulos". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvomuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin aina vähintään raportointihetkeltä.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahinta ja tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.07.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

POISTOERO JA VEROTUSPERUSTEISET VARAUKSET

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset

esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

KORKOTUOTOT JA –KULUT

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai –kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

POISTOPERIAATTEET

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 30-40 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 3-10 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä –hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poistoaika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan 10 vuodessa.

MUUT KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT SEKÄ PAKOLLISET VARAUKSET

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

VEROT

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Konsernitiilinpäätöksessä konserniyhtyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

RAHAVARAT

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LUETTELO TILIKAUDEN AIKANA KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Elektroninen arkisto
Tositteet	Elektroninen arkisto

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (Basware)	Elektroninen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Elektroninen arkisto

Tositelajit

AS	Alkusaldot
00	Kirjanpidon palautustapahtuma
10	Maksuliiketilin ja muiden tiliotteiden tapahtumat
16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut
25	Ostolaskujen suoritukset
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
53	Ottolainaus, maksuliiketilin korko
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat

57	MB Manager-viennit
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjakokirjaukset
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
72	Automaattiviennit, kirjanpito
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
76	Pääkirjakirjaukset, jotka tehdään keskitetysti
78	Pysyvät johdannais- ja suojauslaskentakirjaukset
79	Purkautuvat johdannais- ja suojauslaskentakirjaukset
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
94	Liiketoimintasiirtoon liittyvät viennit
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

lisalnessa 6. päivänä helmikuuta 2025

Säästöpankki Optia Oy hallitus

Ilpo Lukkarinen
puheenjohtaja

Katja Määttä
jäsen

Kirsi Hedman
jäsen

Juha Korkiakoski
jäsen

Tiina-Liisa Liukkonen
jäsen

Heikki Toivanen
jäsen

Heikki Paasonen
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

lisalnessa 6. päivänä helmikuuta 2025

KPMG Oy Ab

Tilintarkastusyhteisö

Antti Kääriäinen, KHT
